

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/496/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713210207
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kmeťová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6713210207.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci žalobcu CD Consulting, s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, Česká republika, IČO: 264 29 705, právne zast. Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, 811 09 Bratislava., IČO: 36 864 421, proti žalovanému I. K., J. X. X, O., občianka SR, v konaní o zaplatenie zmenkových úrokov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/113/2013-74 zo dňa 20. januára 2014, v senáte jednohlasne takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/113/2013-74 zo dňa 20. januára 2014
z r u š u j e a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh žalobcu zamietol a rozhodol, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

Žalobou zo dňa 28.03.2013 si žalobca uplatnil voči žalovanému právo na zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,25% denne z jednotlivých súm od ich splatnosti až do zaplatenia, 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy od jej splatnosti až do zaplatenia bez sumy 85,13 Eur, ktoré žalovaný na úroky už zaplatil, zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 4,01 Eur. Žalobca uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 19. 01. 2010. Návrh bol žalobcom podaný na vzorovom tlačive „A“ ako návrh na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia 861/2007/ES, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, k návrhu pripojil originál zmenky, výpis z Obchodného registra na žalobcu, plnomocenstvo pre právneho zástupcu, súčasne tiež uviedol, že nechce, aby sa vo veci nariadilo pojednávanie. Súd prvého stupňa dňa v zmysle čl. 5 ods. 2 Nariadenia doručoval žalovanému kópiu tlačiva (návrhu) na uplatnenie pohľadávky spolu s vyplneným „C“ Tlačivom pre odpoveď. Žalovaný zásielku prevzal do 30 dní od doručenia tlačiva a ani následne sa k návrhu nevyjadril. Súd prvého stupňa vzhľadom na možnosť iného právneho posúdenia veci považoval za potrebné v zmysle čl. 5 bod 1 v spojení s čl. 7 bod 1 písm. c Nariadenia nariadiť ústne pojednávanie, ktoré nariadil na 20.01.2014, na ktorom vec prejednal podľa § 101 ods. 2 OSP v neprítomnosti účastníkov konania.

Vykonaným dokazovaním súd zistil, že dňa 19.01.2010 spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli v písomnej forme Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, a to na predtlačenom formulári, súčasťou zmluvy boli aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktorých čl. 14 obsahoval dohodu o vyplnení zmenky. Súd zistil, že v deň podpisu zmluvy o úvere bola vystavená zmenka, do ktorej s poukazom na čl. 14 VOP nebola vypísaná zmenková suma a dátum úročenia. Súd prvého stupňa vychádzal zo záveru, že zmenka, z ktorej si žalobca uplatňuje nárok v tomto súdnom konaní, má povahu zabezpečovacej zmenky a s poukazom na § 52 ods. 1 Obč. zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia uvedenej zmluvy o úvere vyhodnotil zmluvu o úvere ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere a právny vzťah založený medzi účastníkmi je občiansko-právnym v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a to bez ohľadu na to, že čl. 17 VOP obsahuje úpravu, že na

všetky právne vzťahy založené zmluvou o úvere sa použijú ustanovenia Obchodného zákonníka, táto klauzula nepochybne obchádza § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka o preferovaní právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku a je preto zo zákona neplatná.

Súd považoval zmluvné dojednanie - dohodu o vyplnení zmenky za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Dohoda o vyplnení zmenky je podľa súdu v rozpore s § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať toto ustanovenie sú neplatné.

V odôvodnení súd prvého stupňa ďalej uviedol, že spotrebiteľské právo v čase uzavretia zmluvy nevyučovalo prijať od dlžníka zmenku, avšak len na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, úprava bola obsiahnutá v § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pripúšťala za určitých podmienok vyplniť zmenkovú sumu veriteľom do zákonom limitovanej výšky istiny a príslušenstva. Dohoda uzavretá v čl. 14 VOP v tomto prípade však umožňuje vystaviť povinnému zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu svojich peňažných nárokov podľa vlastného uváženia ku dňu vyplnenia zmenky. Takéto zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky za stavu, že ide o spotrebiteľský vzťah a ktoré zmluvné dojednanie mení vzťah medzi účastníkmi zo zmluvného dojednania na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a nepožíva žiadnu ochranu spotrebiteľa, musí súd vyhodnotiť ako neprijateľné a tým neplatné v zmysle § 53 ods. 5, resp. v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Okrem toho uzavretím dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostáva do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je v rozpore s § 53 ods. 4 písm. o) Občianskeho zákonníka.

Súd prvého stupňa preto dospel k záveru, že zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky je neprijateľnou a teda neplatnou zmluvnou podmienkou a návrh žalobcu zamietol v celom rozsahu. Žalovanej ako úspešnému účastníkovi prináleží v zmysle § 142 ods. 1 OSP náhrada trov konania, keďže jej však žiadne trovy nevznikli, súd jej náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozhodnutiu prvostupňového súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu žalobcu na uplatnenie pohľadávky vyhovie v celom rozsahu. Žalobca namietal, že konanie pred súdom prvého stupňa má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobca v odvolaní tvrdil, že v prejednávanej veci došlo zo strany súdu jeho konaním, ako aj vydaním napadnutého rozhodnutím, k porušeniu práva EÚ, konkrétne čl. 4, 5 a 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 („Nariadenie“), ktoré má všeobecnú pôsobnosť a je záväzná vo všetkých svojich častiach a priamo aplikovateľná v Slovenskej republike. Žalobca tvrdil, že súd nemohol nariadiť pojednávanie, pretože na rozhodnutie o nariadení pojednávania neboli podľa žalobcu splnené podmienky, keď pojednávanie možno nariadiť podľa Nariadenia len vo veciach rozporných tvrdení účastníkov konania, kde nebude možné potvrdiť alebo vyvrátiť tvrdenia účastníkov konania len na základe predložených listinných alebo iných dôkazov. Namietal tiež, že súd prvého stupňa nevydal žiadne rozhodnutie o nariadení pojednávania a nedoručil ho účastníkom konania v súlade s ust. § 45 a nasl. OSP. Pokiaľ súd o nariadení pojednávania platne uznesením nerozhodol, toto sa nemohlo podľa žalobcu uskutočniť a ak sa uskutočnilo, nemôžu byť výsledky použité pre meritórne rozhodnutie súdu, nakoľko právne účinky môžu zakladať len také procesné úkony súdu, ktoré súd vykonal na základe právoplatných rozhodnutí. Postupom súdu bolo podľa žalobcu porušené ust. § 167 a nasl. OSP. Žalobca poukazoval na to, že žalovaná nedoručila súdu žiadnu žalobnú odpoveď v súlade s čl. 5 ods. 3, alebo 6 Nariadenia, súd bol preto povinný postupovať podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia a vydať rozsudok o pohľadávke. Žalobca namietal proti postupu súdu prvého stupňa, ktorý vo veci vykonal dokazovanie, okrem iného oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaná takéto dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom, či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrholi. Dokazovanie v sporovom konaní je podľa § 120 OSP ovládané prejednacou zásadou, súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva

dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Ust. § 120 ods. 1 OSP síce výnimočne umožňuje súdu vykonať aj iné dôkazy, ako tie, ktoré navrhli účastníci konania, v tomto konaní však podľa žalobcu na to dôvod nebol. Súd mohol v danej veci rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Žalobca tvrdil, že súdu ako dôkaz o svojich nárokoch predložil platnú zmenku, ktorou jasne a zrozumiteľne dokázal svoje právo na priznanie zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovanej neboli žiadne námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov, nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Zmenka je vo vzťahu k žalobcovi ako indosatárovi jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť.

Žalovaná mohla vzniesť námietky voči zmenke na základe čl. 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia, ak tak však neurobila, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný podľa žalobcu nie je oprávnený na to, aby postupom podľa § 120 ods. 1 OSP vznášal námietky voči zmenke za žalovanú. Pokiaľ tak súd prvého stupňa robil, ide z jeho strany o porušenie princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti účastníkov konania, ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie. Žalobca tiež tvrdil, že súd z vlastnej iniciatívy bez návrhu žalovanej a bez legitímneho podnetu vykonal na ťarchu žalobcu dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovanej ako spotrebiteľa. Žalovaná sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľavala, uplatnenú pohľadávku nerozporovala a svojim konaním ju prakticky uznala. Súd prvého stupňa iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností tak, aby získal dostatočný odklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky. Súd však žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov nevykonal v prospech uplatnenej pohľadávky, podľa žalobcu teda neobjektívne podporil žalovanú, ktorá navyše o túto podporu nepreukázala žiadny záujem. Takéto správanie súdu je podľa žalobcu v právnom štáte neprijateľné, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Žalobca nesúhlasí ani s postupom súdu prvého stupňa v tom, že tento pri vydávaní rozhodnutie vychádzal z podľa neho nesporných skutočností (že žalovaná so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. uzatvorila zmluvu o úvere, že zmenka ktorá je predmetom konania je zabezpečovacou zmenkou a že žalovaná uzatvorila zmluvu o úvere ako spotrebiteľ), tieto nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd si tieto podľa neho nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol, žalovaná ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadřili.

Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka predložená v konaní je bez vád, ide o platnú zmenku, ktorá je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Súd prvého stupňa sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke v zák. č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a podľa žalobcu predmet sporu ignoroval. Predmetom konania je podľa žalobcu výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí, súd však vec posudzoval ako by išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné.

Žalobca vytýkal súdu prvého stupňa to, že predovšetkým ignoroval ust. § 17 Zmenkového zákona z ktorého vyplýva, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený znášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže robiť žalovaný tým menej tak môže činiť sám súd. Za určitých okolností je síce prípustné uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, námietka však musí byť vznesená zo strany žalovaného a predovšetkým žalovaný v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba (proti vôli žalovaného) prevzal súd a suploval tak aktivitu žalovanej. Uvedené námietky majú hmotnoprávny charakter, preto v záujme zachovania rovnosti strán súd nie je oprávnený žalovaného na ne ani upozorniť (§ 5 ods. 1 OSP). Súd podľa žalobcu porušil poučovaciu povinnosť prekročením ust. § 5 ods. 1 OSP, porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní, vedenom podľa Nariadenia vykonaná bez návrhu.

Žalobca poukazoval na úplnú samostatnosť, oddelenosť a nezávislosť zmenkového záväzku, kedy nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa Zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu

odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má podľa žalobcu všetky zákonom predpísané náležitosti, ide o platnú zmenku a uplatnený nárok žalobcu je tak v celom rozsahu dôvodný.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa ustanovenia §212 ods. 1 a podľa ustanovenia § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia pojednávania v senáte a dospel k záver, že odvolanie je podané dôvodne.

Z predloženého spisu odvolací súd zistil okrem iného tiež nasledujúce skutočnosti: Návrhom na uplatnenie pohľadávky, podaným na súd dňa 28.03.2013 si žalobca uplatnil svoju pohľadávku voči žalovanej vyplnením vzorového tlačiva A v zmysle čl. 4 bod 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (Nariadenie). Žalobca si podľa návrhu uplatňoval, zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo sumy 1.202,87 Eur od 29.08.2010 do 09. 12. 2010, čo predstavuje sumu 309,74 Eur, zo sumy 858,87 Eur od 10.12.2010 do 11. 01. 2011 čo predstavuje sumu 70,86 Eur, zo sumy 514,87 Eur od 12.01.2011 do 14. 02. 2011, čo predstavuje sumu 43,76 Eur, zo sumy 414,87 Eur od 15.02.2011 do 04. 04. 2011, čo predstavuje sumu 50,82 Eur, zo sumy 314,87 Eur od 05.04.2011 do 13. 07. 2011, čo predstavuje sumu 78,72 Eur, zo sumy 214,87 Eur od 14.07.2011 do 29. 08. 2011, čo predstavuje sumu 25,25 Eur a zo sumy 114,87 Eur od 30.08.2011 do 01. 01. 2012, čo predstavuje sumu 35,90 Eur, 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy zo sumy 1.202,87 Eur od 26. 10. 2010 do 09. 12. 2010, čo predstavuje sumu 8,92 Eur, zo sumy 858,87 Eur od 10. 12. 2010 do 11. 01. 2011, čo predstavuje sumu 4,67 Eur, zo sumy 514,87 Eur od 12. 01. 2011 do 14. 02. 2011, čo predstavuje sumu 2,89 Eur, zo sumy 414,87 Eur od 15. 02. 2011 do 04. 04. 2011, čo predstavuje sumu 3,35 Eur, zo sumy 314,87 Eur od 05.04.2011 do 13. 07. 2011, čo predstavuje sumu 5,19 Eur, zo sumy 214,87 Eur od 14.07.2011 do 29. 08. 2011, čo predstavuje sumu 1,66 Eur a zo sumy 114,87 Eur od 30.08.2011 do 01. 01. 2012, čo predstavuje sumu 2,37 Eur, zmenkovú odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy, teda 4,01 Eur a náhradu trov konania. Žalobca v návrhu tiež uviedol, že indosant predložil zmenku k zaplateniu a žalovaná doposiaľ zaplatila 1.288,- Eur, teda na zmenkovú sumu uhradila 1.202,87 Eur a na úroky sumu 85,13 Eur preto žiadal, aby súd vo svojom rozsudku zaviazal žalovanú na zaplatenie 0,25% zmenkového úroku denne a 6% ročného úroku zo zmenkovej sumy podľa špecifikácie, avšak bez sumy 85,13 Eur, ktoré žalovaná na úroky už zaplatila.

Žalobca k návrhu pripojil originál zmenky vystavenej dňa 19. 01. 2010 vo Zvolene na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 9, 811 09 Bratislava, žalovanou ako vystaviteľom. Žalovaná ako vystaviteľ je na zmenke označená menom a priezviskom, adresou, rodným číslom a zmenku vlastnoručne podpísala. Na zmenke je vyplnená zmenková suma 1.202,87 Eur, zmenkový úrok 0,25% denne od 29.08.2010, ďalej údaje „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, ako aj údaj o čísle zmluvy XXXXXXXXX. Na rubopise zmenky je uvedený indosament, ktorým pôvodný veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. previedol zmenku na rad žalobcu. Súd prvého stupňa doručil žalovanej tlačivo C v zmysle Nariadenia, rovnopis návrhu, ako aj kópiu zmenky.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku síce uviedol, že žalovaná súdu vyplnené tlačivo „C“ nevrátila, ani sa vo veci nevyjadrila, odvolací súd však z predloženého spisu zistil, že žalovaná dňa 10. 09. 2013 vrátila súdu vyplnené tlačivo „C“, na ktorom vyznačila, že pohľadávku akceptuje, nechce nariadiť pojednávanie, nechce si uplatniť protipohľadávku, ani trov konania. Na tlačive „C“ tiež žalovaná uviedla, že istinu vyplatila a chcela požiadať o splátkový kalendár, bola však proti nej podaná žaloba na súd. Uviedla, že nemá žiadny majetok ani úspory, preto nemôže uhradiť plnú sumu, súhlasila by so splátkovým kalendárom na mesačné splátky po 50,- Eur s tým, že celú sumu žalovaná k úhrade nemá. Súd prvého stupňa vec prejednal a rozhodol na pojednávaní dňa 20.01.2014 v neprítomnosti účastníkov konania, vykonal oboznámenie s listinnými dôkazmi založenými v spise a zo spisom OS Zvolen sp. zn. 21Er/649/2012, ako aj s úverovou zmluvou a vyhlásil napadnutý rozsudok.

Podľa čl. 5 bod 1 Nariadenia, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie ak to považuje za potrebné, alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 75 zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ), vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 ZŠZ, v zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I, § 5 ods. 2 ZŠZ, úrokovú mieru treba udať v zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I, § 5 ods. 3 ZŠZ, úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený iný deň.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 ZŠZ, zmenka na videnie je sročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť, alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 10 ZŠZ, ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne, alebo sa pri nadobúdaní zmenky prevínil hrubou nebanlivosťou.

Podľa čl. I, § 17 ZŠZ, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi, alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I, § 48 ods. 1 Zák. č. 191/1950 Zb. ZŠZ, Majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Podľa § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom pre tento prípad (ku dňu vystavenia zmenky), v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 4 ods. 7 Zák. č. 258/2001 Z. z., veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

Podľa § 495 Občianskeho zákonníka, platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných

papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Po zhodnotení skutočností, zistených z predloženého spisu, dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Nárok žalobcu je uplatnený podľa Nariadenia, ktorým sa zaviedlo európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v zásade písomné a súd vec prejedná ústne len vtedy, ak to považuje za potrebné, alebo ak to navrhne niektorá zo strán. Účastníci konania ústne pojednávanie nenavrhli, žalobca v tlačive A vyslovene uviedol, že nenavrhuje nariadenie pojednávania, rovnako tak žalovaná v odpovedi na tlačivo „C“ pojednávanie nenavrhol. Súd prvého stupňa mal preto podľa čl. 5 ods. 3 a čl. 7 Nariadenia vychádzať z uplatneného nároku, teda z nároku zo zmenky a rozhodnúť bez pojednávania. Pokiaľ sa súd prvého stupňa napriek tomu rozhodol nariadiť pojednávanie z dôvodu, že nárok uplatnený žalobcom ako nárok zo zmenky mienil posúdiť právne inak, mal obom účastníkom konania zaručiť právo na spravodlivý súdny proces, na rovnosť pred zákonom a na vyjadrenie sa k dokazovaniu, ktoré súd prvého stupňa vykonal oboznámením sa s exekučným spisom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 22Er/1024/2010 vo veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, proti žalovanému ako povinnému. Postup súdu prvého stupňa, ktorý nariadil ústne pojednávanie bez toho, aby to bol ktorýkoľvek z účastníkov konania navrhol, vykonal dokazovanie sám ex offio bez toho, aby takéto dokazovanie navrhol niektorý z účastníkov konania a skúmal spotrebiteľský vzťah, právne posúdenie ktorého nie je predmetom tohto konania, nie je podľa odvolacieho súdu správny. Ust. § 120 ods. 1 OSP síce umožňuje súdu vykonať aj iné dokazovanie než aké navrhujú účastníci konania, pokiaľ to považuje za potrebné, takéto dokazovanie však vykonáva za účelom preukázania tvrdení, ktoré účastníci v konaní uviedli. Súd však nemá nahrádzať vyjadrenia účastníkov konania.

Odvolací súd nesúhlasí so záverom súdu prvého stupňa v tom, že zmenka predložená žalobcom je neplatným právnym úkonom, pretože bola vyplnená v rozpore s ust. § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pretože presahovala maximálnu zmenkovú sumu v zmysle tohto zákonného ustanovenia. Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že pokiaľ aj Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. v ust. § 4 ods. 6 v znení účinnom pre posúdenie tejto veci určoval pravidlá pre vyplnenie zabezpečovacích zmeniek, súvisiacich so spotrebiteľskými úvermi, ktoré boli podľa vtedy platnej legislatívy prípustné, porušenie týchto pravidiel nemalo za následok sankciu neplatnosti zmenky. V zmysle § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 Z. z. bolo možné zabezpečovaciu zmenku na spotrebiteľský úver vyplniť len na sumu predstavujúcu maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, podľa § 4 ods. 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch v prípade porušenia tejto povinnosti zodpovedal veriteľ za škodu vzniknutú spotrebiteľom, a to aj v prípade zmeny majiteľa zmenky. Ak pôvodný veriteľ zo zmenky, teda ten, na rad ktorého bola zabezpečovacia zmenka pri poskytnutí spotrebiteľského úveru vystavená, porušil povinnosti ustanovené v § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. a zmenku postúpil indosamentom na ďalšieho nadobúdateľa, zodpovedal spotrebiteľovi za škodu, ktorá by mu týmto spôsobom vznikla. Vyplnenie zmenky v rozpore s § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. však nespôsobuje neplatnosť zmenky ako cenného papiera. Odvolací súd preto nesúhlasí so záverom súdu prvého stupňa, že z dôvodu porušenia zákonom stanovených pravidiel pri vyplnení zmenky je zmenka absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom.

Predmetom sporu je uplatnenie nároku žalobcu zo zmenky, pričom žalobca túto nadobudol indosamentom. Pri posudzovaní nároku žalobcu je preto potrebné vyhodnotiť platnosť zmenky ako cenného papiera, posúdiť, či obsahuje všetky náležitosti vlastnej zmenky stanovené v § 75 a § 76 Zákona zmenkového a šekového.

Vystavením platnej zmenky vznikne pre zmenkového dlžníka záväzok, ktorý predstavuje bezpodmienečný sľub zaplatenia zmenkovej sumy tomu, kto pri predložení zmenky bude majiteľom zmenky. Povaha zmenky ako abstraktného cenného papiera, prísne oddeleného od kauzálneho dôvodu vystavenia zmenky, je daná historickým vývojom zmenky, ktorý bol podmienený jej primárnym účelom. Zmenka sa vyvinula ako cenný papier, ktorý predstavuje pre jej aktuálneho majiteľa právo na zaplatenie sumy uvedenej na zmenke, a to od osoby, ktorá je priamym zmenkovým dlžníkom (vystaviteľ vlastnej zmenky alebo príjemca zmenky cudzej), prípadne od osôb, ktoré sú nepriamymi, tzv. regresnými zmenkovými dlžníkmi. Toto právo majiteľa zmenky musí byť nespochybniteľné a na jeho preukázanie

preto stačí predloženie zmenky. Predpisy zmenkového práva v rôznych krajinách sú preto zhodné v tom, že pre vystavenie platnej zmenky musia byť dodržané veľmi prísne formálne pravidlá (vystavenie a forma cudzej zmenky je upravená v § 1 až 10 ZŠZ, zatiaľ čo základné náležitosti zmenky vlastnej sú upravené v § 75 až 78 ZŠZ), na druhej strane však uplatnenie nárokov z platnej zmenky musí byť jednoduché a rýchle. Aj zmenkové právo obsahuje poisťku proti jeho zneužitiu majiteľom zmenky v prípade, že tento nekoná voči dlžníkovi v dobrej viere. Taká je úprava § 10 ZŠZ, ktorý umožňuje dlžníkovi napadnúť nedodržanie vyplňovacieho práva pri vydaní neúplnej zmenky, ako aj § 17, ktorý v prípade postúpenia zmenky zachováva možnosť pre dlžníka uplatniť voči majiteľovi zmenky námietky, založené na vzťahu dlžníka s prvým majiteľom zmenky. V oboch týchto prípadoch však musí dlžník tieto svoje práva uplatniť vznesením námietok a preukázaním namietaných skutočností, teda že majiteľ, ktorý si zmenku voči nemu uplatňuje, ju nadobudol zlomyseľne, alebo sa previnil hrubou nedbanlivosťou, alebo pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Vo všetkých ostatných prípadoch je dlžník povinný splniť svoj bezpodmienečný sľub, že zaplatí zmenkovú sumu do rúk toho, kto predloží zmenku na platenie v čase jej splatnosti, pričom pri vystavení zmenky dlžník nemôže vedieť, kto bude jej majiteľom v čase splatnosti a musí si byť toho vedomý. Pokiaľ má dlžník obavu z následkov prípadného indosovania zmenky, môže zmenku vystaviť s doložkou „nie na rad“, následkom čoho bude táto prevoditeľná len prostredníctvom postúpenia pohľadávky, teda so zachovaním prípadných kauzálnych námietok dlžníka.

Odvolací súd opakovane upozorňuje na ust. § 17 Zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého ten, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem toho, ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Žalobcom predložená zmenka je zmenkou indosovanou, žalobca ju nadobudol rubopisom od pôvodného veriteľa - spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, na rad ktorého bola zmenka vystavená. Vlastná zmenka je cenným papierom, na ktorom vystaviteľ zmenky sľubuje zaplatiť určitú peňažnú sumu majiteľovi zmenky, ktorým je v prvom rade remitent, teda osoba na rad ktorej bola zmenka vystavená, ďalej sú to osoby, na ktoré bude zmenka prevedená. Kauzálne dôvody, pre ktoré bola zmenka vystavená, strácajú pri indosamente svoju relevanciu. Pokiaľ aj pôvodne bola zmenka žalovaným vystavená ako tzv. zabezpečovacia zmenka v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru od spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, indosáciou stratila charakter zabezpečovacej zmenky, preto aj dôvody, ktoré viedli k jej vystaveniu, nie sú z hľadiska posúdenia nároku žalobcu ako indosatára právne relevantné. Voči poslednému majiteľovi zmenky, v tomto prípade voči žalobcovi je možné vznášať aj kauzálne námietky, týkajúce sa vzťahu dlžníka s predchádzajúcim majiteľom zmenky, avšak len za predpokladu splnenia podmienok, uvedených v cit. § 17 Zmenkového zákona, teda len na základe námietok, ktoré uplatní a preukáže dlžník zo zmenky.

Žalovaná, ktorá ako vystaviteľ podpísala platnú zmenku, je povinná zaplatiť majiteľovi zmenky, v tomto prípade žalobcovi všetky nároky vyplývajúce zo zmenky a z cit. § 48 ZŠZ. Žalobca v návrhu si už zaplatenie zmenkovej sumy neuplatnil, uviedol tiež, že žalovaná na zmenkové úroky zaplatila indosantovi (pôvodnému veriteľovi Pohotovost s. r. o.) sumu 85,13 Eur, a preto v petite svojho návrhu žiadala, aby súd túto skutočnosť zohľadnil tak, že žiadala, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie zmenkových úrokov podľa špecifikácie „bez sumy 85,13 Eur, ktorú žalovaná na úroky už zaplatila“. Povinnosť zaplatiť dohodnutý zmenkový úrok 0,25% denne od 29. 08. 2010 vyplýva priamo zo zmenky, povinnosť zaplatiť 6% zmenkové úroky ročne odo dňa splatnosti zmenky je upravená v cit. § 48 ods. 1 ZŠZ, rovnako ako aj odmena vo výške 1/3% zmenkovej sumy. Napokon, žalovaná v konaní nárok žalobcu ani nespochybnila, netvrdila, že na svoj dlh zo zmenky zaplatila viac ako to uviedol žalobca k návrhu, žiadala však o to, aby jej súd umožnil splniť dlh zo zmenky žalobcovi v splátkach po 50,- Eur mesačne, pričom poukazovala na svoju nepriaznivú finančnú situáciu (ktorú však nepreukázala).

Na základe uvedených záverov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa pre procesné pochybenia a nesprávne právne hodnotenie podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a podľa § 221 ods. 2 OSP mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa bude v ďalšom konaní procesne postupovať v zmysle Nariadenia a z hľadiska hmotného práva bude postupovať pri posudzovaní oprávnenosti nároku žalobcu podľa príslušných ustanovení Zákona zmenkového a šekového, pričom nebude nahrádzať procesnú aktivitu žiadnej zo sporových strán.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o nároku žalobcu posúdi aj žiadosť žalovanej o umožnenie uhradiť dlh v splátkach (§ 160 ods. 1 OSP). Súd prvého stupňa v ďalšom konaní prihliadne aj na oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania, ktoré bolo súdu doručené dňa 27. 11. 2014, pričom bude postupovať podľa príslušnej úpravy OSP.

Podľa § 224 ods. 3 OSP súd prvého stupňa rozhodne v novom rozhodnutí aj o náhrade trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.